

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مدیریت تحصیلات تکمیلی
دانشکده ادبیات و علوم انسانی
گروه زبان و ادبیات عربی
جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد در رشته ادبیات عربی

عنوان

ارزیابی دو سویه مهارت‌های مثبت اندیشی و مؤلفه‌های
کمرویی در داستان‌های کودکان علی حجازی و صمد
بهرنگی

استاد راهنمای اول:

دکتر آشورقلیچ پاسه

استاد مشاور:

دکتر مجتبی بهروزی

دانشجو:

راضیه کردی‌تمندانی

تابستان ۱۴۰۲

چکیده

مثبت‌اندیشی به عنوان شاخه‌ای از روان‌شناسی مثبت‌گرا دارای گام‌های شش‌گانه (جستجوی مثبت‌ها، انجام به موقع کارها، تقویت نگرش قدردانی، داشتن برنامه آموزشی مستمر، دوری از تأثیرات منفی و شروع با نگرش مثبت) و مهارت‌های چهارگانه: (شکار افکار منفی، ارزیابی افکار خودکار، مقابله با خودآیند ناخوش خویش و اجتناب از فاجعه‌پنداری) است که منجر به افزایش توانمندی فرد در مقابله با چالش‌ها و مشکلات فردی و برقراری ارتباط‌های سازنده اجتماعی وی می‌شود. از طرف دیگر کم‌روئی به عنوان یک عارضه اجتماعی است که ناشی از افکار و پندارهای منفی بوده و رشد شناختی، عاطفی و اجتماعی فرد را متأثر می‌سازد و دارای خرده‌مقیاس‌های وابستگی، تنهایی، بی‌تفاوتی، کناره‌گیری، انفعالی و طردشدگی است. علی حجازی و صمد بهرنگی از جمله نویسندگان کودک در عربی و فارسی به شمار می‌آیند که در داستان‌های کودکان خود همواره در پی پردازش موضوعاتی هستند که به شیوه‌ای غیرمستقیم به جنبه‌های روان‌شناسی کودکان توجه دارد و تلاش می‌کنند تا مهارت‌های مثبت‌اندیشی را در آنان افزایش دهند. بر همین اساس پژوهش حاضر تلاش می‌کند تا با روش توصیفی-تحلیلی مهارت‌های مثبت‌اندیشی و مؤلفه‌های کم‌روئی داستان‌های کودکان دو نویسنده را واکاوی و ارزیابی نماید. نتایج حاکی از آن است که بین برخورداری از مهارت‌های مثبت‌اندیشی و کاهش مؤلفه‌های کم‌روئی و بالعکس نزد شخصیت‌های داستانی صمد بهرنگی رابطه معکوس، اما نزد شخصیت‌های داستانی علی حجازی رابطه مستقیم وجود دارد. اصلی‌ترین گام مثبت‌اندیشی در داستان‌های منتخب این دو نویسنده، گام ششم (شروع با نگرش مثبت)، همچنین اصلی‌ترین مهارت مثبت‌اندیشی داستان‌های آنان، مهارت دوم (ارزیابی افکار خودکار) و پرسامدترین خرده‌مقیاس کم‌روئی آن‌ها، انفعالی است.

واژگان کلیدی: مثبت‌اندیشی، کم‌روئی، داستان‌های کودکان، علی حجازی، صمد بهرنگی

Abstract

Positive thinking as a branch of positive psychology has six steps (searching for the positive, doing things on time, strengthening the attitude of gratitude, having a continuous training program, avoiding negative influences and starting with a positive attitude) and four skills: hunting negative thoughts, evaluating automatic thoughts, coping with his unpleasant self-compassion and avoiding catastrophism) which leads to an increase in a person's ability to deal with individual challenges and problems and establish constructive social relationships. On the other hand, shyness is a social disability that is caused by negative thoughts and ideas and affects a person's cognitive, emotional and social development and has subscales of dependence, loneliness, indifference, withdrawal, passivity and rejection. Ali Hijazi and Samad Behrangi are considered among the children's writers in Arabic and Persian, who in their children's stories always seek to process topics that indirectly pay attention to the psychological aspects of children and try to increase positive skills in them. Based on this, the current research tries to analyze and evaluate the positive thinking skills and the negative components of the children's stories of two authors with a descriptive-analytical method. The results indicate that there is an inverse relationship between the possession of positive thinking skills and the reduction of hypocrisy components and vice versa for the fictional characters of Samad Behrangi, but there is a direct relationship for the fictional characters of Ali Hijazi. The main positive thinking step in the selected stories of these two authors is the sixth step (starting with a positive attitude), as well as the main positive thinking skill in their stories, the second skill (evaluating automatic thoughts) and its most frequent subscale of hypocrisy. It is passive.

Keywords: Positive thinking/ Shyness/ Children's stories/ Ali Hijazi/ Samad Behrangi.

University of Zabol
Faculty of Literature and Humanities
Department of Arabic Literature

Subject:

**Two-way evaluation of positive thinking skills and shyness
components in Ali Hijazi and Samad Behrangi's children's stories**

Supervisor:

Dr. Ashoor GHelich Paseh

Advisor:

Dr. Mojtaba Behrooz

By:

Raziyeh Kordi Tamandani

Summer 2023